

**APUSTUL SAN PABLUM KAY
KARTATA KACH'ARQAN
IFISU LLAQTAPI
TIYAQKUNAMAN
(IFISYUS)**

¿Pitaq karqan San Pabluga? Liyishun chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq San Pablupaq.

¿Pikunapaqmi iskibrirqan kay librutaqa? Pabluga kay kartata iskibrirqan Ifisu llaqtapi tandakaq kriyiq masingunaman. Ifisugam suq atun pudirniyuq llaqta karqan. Chaymi Jisuspi kriyiqkuna achka taksha llaqtakunamanda rirqan chay Ifisuman randiq, randikuq, kriyiq masingunata watukuq. Masta yach'ananchiq ifisyanukunapaq, liyishun Ichus 18.19-19.41; 20.17-38; Apukalipsis 2.1-7.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Pabluga kimsa wata tukuyta tiyashqa karqan Ifisupiga, Jisukristupaq yach'achikushpa. Chay llaqtapim achka runa, warmi Jisukristupi kriyishqa karqan. Pabluga chay llaqtamanda llugshishpapis, chay kriyiq masingunataqa ancha kuyarqan. Chaymi rrumanu awturidarkuna karsilaptimbis, Pabluga chay Ifisupi tandakaq kriyiq masingunata mana qonqashpachu, karsilmandapacha kay kartata kach'arqan.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa? Niwanchiqmi Tayta Dyusshi munan, paypi yumbay kriyiqkuna suq yuyayniyuqla

kananchiqllapa. Kay librupim ishkay atun partikuna kan:

If 1.3-3.21 niwanchiqllapa, Jisukristu yumbay nasyunmanda kaqkunata kuyawaqninchiq, washawashqanchiqpaq.

If 4.1-6.24 niwanchiqllapa, Dyuspa wambranguna kashpaqa, yumbaywan shumaqta kawsananchiqllapa.

Kay librupiqam Jisukristupi kriy-iqkunapaq kimsa kumparasyungunata yach'achiwanchiqllapa:

- 1 Jisukristupi kriyiqkunaqam suq adurana wasishina kanchiqllapa; Jisukristuqam chay adurana wasipa mas baliq ruminshina. (If 2.20-22)
- 2 Jisukristupi kriyiqkunaqam suq kwirpushina kanchiqllapa. Jisukristuqam chay kwirpupa umanshina. (If 1.23, 4.12-16)
- 3 Jisukristupi kriyiqkunaqam suq runapa warmishina kanchiqllapa. Jisukristuqam chay warmipa qosanshina. (If 5.22-23)

Pablum ifisyanukunata napaykurqan

¹ Kuyashqay kriyiq masitakuna, Tayta Dyus munaptinmi, Jisukristu noqa Pabluta numbrawashqa, apustulnin kanaypaq. Chaymi Jisukristupi kriyiptikillapa, kay kartata kach'amuni qamkuna Ifisu llaqtapi tandakaqkunaman.

² Mañakunim Tayta Dyusman, Siñurninchiq Jisukristumambis, tukuy imapi qamkunata yanapashunan, ama llakishpachu ashwan kushikushpa kawsanaykillapa.

Jisukristu wañushqanraykum, Taytanchiq Dyus ancha yanapawanchiqllapa

³ Jisuspi kriiptinchiqllapam, Tayta Dyusqa syilumandapacha ancha yanapawashqa kanchiq, paypi mas allita yuyakushpa kawsananchiq. ¡Chayraykur Siñurninchiq Jisukristupa Tayta Dyusta ancha alabashunllapa!

⁴ Chaqa ancha unay tyimpupim Tayta Dyusqa manaraq kay munduta rurashpa, noqanchiqkunata akrawarqanchiq, paypa wambranguna kashpa, paypa ñawpambi ama nima uchayuqkuna kananchiqllapa.

⁵ Chayshina ancha kuyawaqninchiqmi, unaymandapacha payqa kamawarqanchiq, wambranguna kananchiqllapa. Chaymi Churin Jisukristuta kach'amurqan washawananchiq. Chaqa chayshinam munarqan rurayta.

⁶ Chaymi ancha allin kashpa, kuyashqan Churinwan washawaqninchiq, tukuy imapi yanapawashqa kanchiq. ¡Chayri payta ancha alabashunllapa!

⁷ Chaqa Tayta Dyus ancha kuyawaptinchiqmi, Churin Jisukristu yawarninda ich'ashpa wañurqan washawananchiq. Chayshinam Tayta Dyusqa yumbay uchanchiqmanda pirdunawashqa kanchiqllapa.

⁸ Chayshina ancha kuyawaqninchiqmi, ancha allita yach'achiwashqa kanchiq, yach'ayniyuq kananchiqllapa.

⁹ Chayshinam intyindichiwashqa kanchiq paylla yuyashqanda. Chaqa chay yuyashqan ruranan kaqtaqam mana pipis yach'ashqachu karqan.

10 Piru Dyusqam kayshina yuyarqan: Mu-nashqay tyimpu ch'ayamuptinmi, rini tandaq syilupi tiyaqkunata, mundupi tiyaqkunatapis, Churiy Jisusta kasunanllapa, nishpa.

11 Tayta Dyusqam tukuy imata pay mu-nashqanshina ruran. Chaymi Churin Jisukristupi kriiptinchiqllapa, payqa unaymandapacha akrawashqa kanchiq, suq shumaq irinsyata ch'askinanchiq.

12 Chaymi payqa munarqan noqaykuna isr-raylinukuna Jisukristupi puntata kriyinayllapa, kay tyimpupi qamkunawan yumbayninchiq paypi kriyishpa, Tayta Dyusta alabashpa kawsananchiqllapa.

13 Chayshinallam qamkuna mana isrraylinu kaqkunapis allip kaqta uyashpa, Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'akushpa, paypi kriyirqaykillapa. Chaymi Tayta Dyusqa ufrisikushqan Santu Ispiritunda qoshushqallapa, qamkunapi tiyashpa, suq siñalshina kanambaq, yumbay riqsishuqkuna yach'anambaq: Paykunam allipta Dyuspa wambranguna, nishpa.

14 Chaqa Tayta Dyusqam manaraq irinsyanchiqta qowaqninchiq, Santu Ispiritunda qowashqa kanchiq, yach'ananchiq: Tayta Dyusmi washawaqninchiq, yumbay ufrisiwashqanchiqta rin kumpli, nishpa. Chayri payta alabashunllapa, ancha pudirniyuq kashqanrayku.

Pablum Dyusman mañakurqan, Jisuspi kriyiqkuna yach'ayniyuq kananllapa

¹⁵ Noqam yach'ani: qamkunash Siñurninchiq Jisuspi kriyishpa, yumbay kriyiq masinchiqkunata kuyashpa, kawsangillapa, nishpa.

¹⁶⁻¹⁷ Chaymi Siñurninchiq Jisukristupa ancha llipyaq Taytan Dyusman mañakushpa, mana shaykuq ancha pagikuni qamkuna-paq. Mañakunipismi Santu Ispiritunwan yanapashunan, pay nishqanda intyindishpa, ancha yach'ayniyuq kashpa, payta mas allita riqsinaykillapa yuyaynikipi.

¹⁸ Mañakunipismi, qamkunata yanapashunan, allita intyindinayki: Tayta Dyuswanmi tukuy tyimpu syilupi rinchiqlapa kawsaq, nishpa. Chaqa paypa yumbay wambrangunatam ancha shumaq irinsyata rin qowaqninchiq.

¹⁹⁻²⁰ Mañakunipismi intyindinaykillapa: Ancha pudirniyuq Tayta Dyusqam tukuy imata atin rurayta. Paypaqqam mana nima trabajuschu, nishpa. Chaymi Churin Jisukristupi kriyiqkunata yanapawaptinchiq, tukuy ima munashqanda atinchiqlapa rurayta. Chaqa ancha pudirniyuq kashpam, Tayta Dyus Churin Jisusta wañushqanmanda kawsachimushpa, syilupi allin ladumbi tiyachirqan. Chay kikin pudirninwanmi noqanchiqkunatapis yanapawanchiq.

²¹ Chay pudirninwanmi Jisukristuta ancha pudirniyuqta numbrashpa, nirqan: “Yumbay patrungunata, awturidarkunata, kamachikuqkunata, anjilkunata kamachiy kay tyimpupi, suq tyimpupipis.

²² Tukuy ima kaqta kamachiy. Chaqa qamqam noqapi yumbay kriyiqkunapa umanshina kangı”,

nishpa.

²³ Chayshina Jisukristu umanchiqshina kaptinqam, paypi yumbay kriyiqkunaga kwirpunshina kanchiqllapa. Chaqa payqam Santu Ispiritunwan noqanchiqkunapa shunqonchiqpi tiyashpa, tukuy imapi kamachiwanchiq. Chayshina tukuy lugarkunapi kashpam, tukuy ima kaqta kamachin.

2

Dyusmi kuyawaqninchiq washawanchiqllapa

¹ Qamkuna Jisukristupi kriyiptikiqam, payqa washashushqa, tukuy tyimpu kawsanaykillapa. Piru unay tyimpupi uchayuqkuna kaptikiqam, Dyuspaqqa wañushqashina karqaykillapa.

² Chaqa Jisuspi manaraq kriyishpaqam, kay mundupi tiyaq uchayuqkunashina kawsarqaykillapa. Chay kamachikuq dyablu wayrapi tiyaqta kasushpam kawsarqaykillapa. Chay dyabluqam Dyusta mana kasuqkunata animachin, uchakunata rurananllapa.

³ Kanan unay tyimpupiqam noqanchiqkunapis chay uchayuqkunashina kawsarqanchiq, kwirpunchiqta kasushpa, mana baliq yuyashqanchiqkunata rurashpa. Chaymi Tayta Dyusqa piñakushpa, kastigawananchiqna karqan, chay suq uchayuq kaqkunatashina.

⁴ Chayshina kastigawananchiq kashpapismi, Tayta Dyusqa ancha kuyawaqninchiq, ancha llakipawarqanchiq.

⁵ Uchanchiqkunaraykum wañushqashina karqanchiq. Piru Tayta Dyusqam, Jisukristuta

kawsachimushqanshina, noqanchiqkunatapis ispiritunchiqpi kawsachiwarqanchiq, paywan tukuy tyimpu kawsananchiqllapa. Chaymi ninchiqllapa: “Tayta Dyusmi ancha allin kashpa, dibaldilla washawashqa kanchiq”, nishpa.

⁶ Chayshina Tayta Dyus Jisukristuta wañushqanmanda kawsachimushpaqam, noqanchiqkunatapis suq mushuq bidata qowashqa kanchiq, sylupi Jisukristuwan kawsananchiqllapa.

⁷ Chayshina Tayta Dyus ancha yanapawapt-inchiqmi, yumbay runakuna, warmikuna ch'ayamuq tyimpukunapi rinchiqllapa yach'aq: ¡Tayta Dyus ancha allin kashpam, Churin Jisukristuwan yumbay paypi kriyiqkunata ancha kuyawaqninchiq, tukuy imapi yanapawanchiq! nishpa.

⁸ Chaqa Tayta Dyusqam ancha kuyawaqninchiq, uchanchiqkunamanda washawashqa kanchiq, Churin Jisukristupi kriyishqanchiqrayku. Piru noqanchiqkunalaqam mana atinchiqchu ancha allin kayta, washakananchiqqa. Ashwanmi Tayta Dyus noqanchiqkunata dibaldilla washawashqa kanchiq.

⁹ Chaqa manam pipis atinchu ancha allita rurayta washakananqa. Chaymi mana pipis atinchu alabakayta: Noqallam washakashqa kani, nishpa.

¹⁰ Chaqa Dyusqam Jisukristupi kriyiqkunata rurawashqa kanchiq, allita rurashpa kawsananchiq. Payqam unaymandapacha yach'arqanna: Noqa munashqayshinam allita

rurashpa rinllapa kawsaq, nishpa.

Tayta Dyusmi Jisukristupi yumbay kriyiku-nata uchangunamanda pirdunan

¹¹ Qamkuna ifisyanukuna, allita yuyayllapa unay kawsashqaykipaq. Manchu llaqta masiy isrraylinukunaqa qamkunapaq ninllapa: “Kwirpumbi siñalta mana rurashpaqam, mana Dyuspa wambrangunachu”, nishpa. Chaqa chay isrraylinukunaqam ninllapa: “Noqaykunallam siñalniyuq kashpa, Dyuspa wambranguna kanillapa”, nishpa.

¹² Chaymi chay isrraylinukunaqa mana tandakarqanchu qamkunawanqa. Chaqa manaraq kriyiptikillapa Jisukristupim, Tayta Dyus rurashqan tratukunaqa mana qamkunapaqchu karqan. Chaymi mana yach'arqaykillapachu: Tayta Dyusmi Akrashqan Washadurta rin kach'amuq, nishpaqa. Chaqa Dyusmanda akrakadu kashpa, manaraq paypi kriyishpam, kay mundupi malaganayashpaqa kawsarqaykillapa.

¹³ Piru kananqam Jisukristu yawarninda ich'ashpa wañushpa, paypi kriyiptikillapa, qamkunata washashushqa, Tayta Dyuspa wambrangunana kanaykillapa.

¹⁴ Jisukristu wañushpam, isrraylinu kaqkunata, mana isrraylinu kaqkunata achkata washawashqa kanchiq, suq ayllullana kananchiqllapa. Piru manaraq washawapt-inchiqqam, noqanchiqkunaqa ch'iqninakushpa, suq altu pirqa layata rurashqallapa karqanchiq, ama tandanakunanchiq. Piru kananqam

Jisukristu bulashpa chay altu pirqa layata, yanapawanchiq, suq aylullana kananchiqllapa.

15 Chaqa Jisukristu wañushpam, chingachirqan Muysispa yumbay liyningunata, amana chay kamachikushqan kustumbrikunata rurananchiqllapa. Kanan isrraylinukunata, mana isrraylinu kaqkunatapismi yanapawashqa kanchiqllapa, paypi kriyishpa, suq aylullana kananchiqllapa.

16 Chayshina kruspi wañushpam, isrraylinu kaqkunapaq, mana isrraylinu kaqkunapaqpis bidanwan pagarakurqan, Tayta Dyus noqanchiqkunata pirdunawananchiq. Chaymi kananqa suq aylullana kashpa, manana ni piwambis ch'iqninakushpachu shumaqta kawsanchiqllapa.

17 Chaqa Jisukristu kay munduman shamushpam, Dyuspaq yach'aq isrraylinukunata, Dyuspaq mana yach'aq suq nasyungunamanda kaqkunatapisi yach'achirqan paypa shumaq nutisyanda, suqwan suqwan kuyanakushpa kawsananchiqllapa.

18 Chayshina Jisukristu wañuptinmi, Dyuspa Santu Ispiritun noqaykuna isrraylinu kaqkunata, qamkuna mana isrraylinu kaqkunata yanapawanchiqllapa, Dyusman qemikashpa, payman mañakunanchiq.

19 Chayraykum qamkunaqa manana furastirushinachu kangillapa. Chaqa noqaykuna isrraylinu kaqkunashinam qamkunapis Tayta Dyuspa wambranguna kangillapa. Chaymi kananqa suq nasyunshinallana kanchiqllapa.

20 Chayraykum noqaykunawan qamkunapis Dyuspaqqa rumimanda suq wasishina kanchiqllapa. Chaqa Jisukristuqam chay wasipa simyintumba mas allin ruminshina. Kanan Dyuspaq rimaqkuna, Jisukristupa apustulningunapismi chay simyintupa suq rumingunashina kanillapa.

21 Chaqa Tayta Dyusmi Churin Jisuspi yumbay kriyiqkunata yanapawanchiq, paypa shumaq adurana wasinshina kananchiqllapa. Chaymi yumbayninchiq achkayashpa tandanakunchiq, Dyusta adurashpa, paypa ancha santu adurana wasinshina kananchiqllapa.

22 Chayshina qamkunapis Jisukristupi kriyishpam, yumbay noqaykunawan kuyanakushpa kawsangillapa. Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunapipis tiyan. Chayraykum noqaykunawan qamkunapis Tayta Dyuspa ilgisyanina kanchiqllapa.

3

Tayta Dyusmi Pabluta kach'arqan suq nasyun-gunaman, Jisuspaq yach'achikunan

¹ Noqa Pablum kay karsilpi kani, tukuy maypi qamkuna mana isrraylinu kaqkunata Jisukristupaq yach'achishushqayrayku. Chaymi Dyusman ancha mañakuni qamkunapaq.

² Chaqa allitam yach'angillapa: Tayta Dyusmi ancha allin kashpa, kuyawaqninchiq, Pabluta numbrashqa, noqanchiqkunata Jisuspaq yach'achiwananchiq, nishpa.

³ Chaymi Tayta Dyuslla yuyashqanda noqata yach'achiwaptin, ashlitata chay pakadupaq qamkunaman iskibrishushqa kani.

⁴ Chayri chay iskibrishushqayta liyishpaqa, intyindiylapa: Pabluqam allipta yach'an Jisukristulla yuyashqanda, nishpa.

⁵ Piru unay tyimpukunapi kawsaqkunaqam mana yach'arqanllapachu Jisukristu chay yuyashqambaqqa. Piru kay tyimpupiqam Dyuspa Santu Ispiritun akrashqan apustulningunata, paypaq rimaqkunatapis yach'achiwashqallapa chay yuyashqanda.

⁶ Chay pakadu yuyashqanqam kayshina nin: Qamkuna mana isrraylinu kaqkunapisshi Jisukristupa shumaq nutisyanda kriyishpaqa, noqaykuna isrraylinu kriyiq masikikunawanqa suq ayllushina suq kwirpushinalla kanchiqllapa. Chaymi Tayta Dyus noqaykunata ufrishwashqanda qamkunatapis rin qoshuqllapa.

⁷ Noqa mana nima baliptiypismi, ancha allin pudirniyuq Tayta Dyus numbrawashqa, chay shumaq nutisyanda yach'achikunaypaq.

⁸ Jisukristupi yumbay kriyiqkunamandam noqaqa minusta balini. Piru Tayta Dyusqam ancha allin kashpa numbrawashqa, qamkuna suq nasyungunamanda kaqkunata yach'achishunay Jisukristupa shumaq nutisyanda. Piru Jisukristu ancha allin kashqandaqam mana pipis atinchu yumbayta intyindiytaqa. Wakindallam intyindinchiqllapaqa. Chaqa Jisukristuqam tukuy ima kaqmanda mas allinqa.

⁹ Kanan payqam numbrawarqan, Tayta Dyuslla yuyashqanda yumbay runata, warmita in-

tyindichinaypaq. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima kaqta ruraqqam unaymandapacha mana pitapis nishqachu karqan: “Kayshinam rini washaq chay suq nasyungunamanda kaqkunata”, nishpa.

¹⁰ Chayshina Tayta Dyus noqaykunata, qamkunatapis washawanchiqllapa, syilupi ancha pudirniyuq anjilkuna kayshina intyindinanllapa: Tayta Dyusqam tukuy imapi ancha yach'ayniyuq, nishpa.

¹¹ Chaqa Tayta Dyusqam, manaraq nima kaptin, yumbay chaykunapaq yuyashqana karqan. Chaymandaqam chay yuyashqandaqa Siñurninchiq Jisukristuwan rurarqan.

¹² Chayraykum kananqa Jisukristupi kriyishpaqa, mana nimata manchashpachu, atinchiqllapa Dyusman mañakuyta, yach'ashpa: Dyusmi ancha kuyawashpa, rin yanapawaq, nishpa.

¹³ Chaymi kayshina rrugaykillapa: Qamkunata yach'achishushqayrayku padisiptiyqa, ama disanimakaychu. Ashwanri kushikuyllapa, yach'ashpa: Pabluqam ancha kuyawaqninchiq Jisuspaq yach'achiwarqanchiq. Chayraykum kananqa karsilpi padisiykan, nishpa.

Jisukristum ancha kuyawanchiqllapa

¹⁴ Noqa chayshina ancha kuyashushpam, Jisukristupa Tayta Dyuspa ñawpambi qonqorikushpa, ancha mañakuni qamkunapaq.

¹⁵ Chaqa Tayta Dyusqam yumbayninchiqpa Taytanchiq. Payqam anaq syilupi, kay pachapi yumbay kawsaqqunata rurawashqallapa kanchiq.

16 Chaymi ancha llipyaq tukuy imayuq Tayta Dyusman mañakuni, Santu Ispiritunwan qamkunata yanapashunan, ispirituykipi ancha jwirsayuq kanaykillapa.

17 Mañakunipismi Jisukristupi allipta kriiptikillapa, payqa shunqoykillapapi kawsanambaq, payta kuyashpa, suqwan suqwan kuyanakushpa, suq munti allin ch'upayuqshina shunqoykipi ancha jwirsayuq kanaykillapa.

18 Mañakunipismi chayshina kuyanakushpa, atinaykillapa masta intyindiya: Jisukristum tukuy maypi, tukuy tyimpupi ancha kuyawanchiqllapa, nishpa.

19 Piru manam pipis atinchu intyindiya imashinam ancha allita kuyawanchiq, nishpaqa. Piru yumbayta mana intyindiptinchiqqismi, ancha mañakuni, mas allita intyindinaykillapa, Dyuspa Santu Ispiritunwan ancha unda kanaykillapa shunqoykipi.

20 Chaqa Tayta Dyusqam ancha pudirniyuq kashpa, atin yanapawayninchiqta maski mañakushqanchiqmanda, maski yuyashqanchiqmanda, paypa pudirniyuq Santu Ispiritun shunqonchiqqi tiyaptin.

21 Chayri Jisukristupi yumbay kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paytalla alabashunllapa. ¡Chayshina kanqa!

4

Dyuspi kriyiqkunaqam suq kwirpushina

1 Chayshina Tayta Dyus qamkunata qayashuptin wambranguna kanaykillapa, noqa

Pablu ancha rrugaykillapa, pay munashqanshina kawsanaykillapa. Chayshinam rrugaykillapa, kay karsilpi kashpa Jisuspaq yach'achikushqayrayku.

² Ancha umildi pasinsyayuqkuna kashpa, ag-wantanakushpa, suqwan, suqwan kuyanakuyl-lapa.

³ Dyuspa Santu Ispiritun qamkunata yanapashuptinqar, tukuy diya suq yuyayniyuqla kayllapa. Atishqaykikaman yumbaywan shumaqta kawsayllapa.

⁴ Chaqa Jisukristupi yumbay kriyiqkunaqam suq kwirpushinalla kanchiqlapa. Dyuspa Santu Ispiritumbismi suqla. Tayta Dyusmi yumbayninchiqta yanapawashqa kanchiq, suq Washadurpilla kriyinanchiqlapa.

⁵ Chaqa suq Siñurninchiq Jisukristullam kan. Suq duktrinayuqlam kanchiq. Shutikunanchiqpismi suqla kan.

⁶ Tayta Dyuspismi suqla. Payllam yumbaypa Taytanchiq. Tukuy imatam paylla kamachin. Payllam tukuy lugarkunapi kashpa, yumbay no-qanchiqkunapi tiyan.

⁷ Piru Jisukristum yumbayninchiqta yanapawanchiq, suq laya trabajuta, suq laya trabajuta paypaq atinanchiqlapa rurayta.

⁸ Chaymi Jisukristupaq Dyuspa Santu Librumbi nin:

Achka kuntraqkunata binsishpa, syiluman rishpam, Santu Ispiritunda kach'amurqan, runakunata warmikunata yanapawananchiq, suq laya suq laya trabajuta paypaq atinanchiqlapa rurayta, nishpa.*

---

* 4:8 Salmo 68.18

⁹ Chayshina Jisukristupaq niptin: “Syilumanmi rirqan”, nishpaqa, çimataq munan niyta? Chayqam munan niyta: Kay pachaman shamushpam, puntata kay allpapa mas waranman ch'ayarqan, nishpa.

¹⁰ Chaymandaqam syiluman kutirirqan, Santu Ispiritunwan tukuy maypi kashpa, tukuy imata kamachinambaq.

¹¹ Kanan pay syiluman rishpaqam, achka runata, warmita yanapawarqanchiq. Chaqa wakinninchiqkunatam numbrawarqanchiq, apustulninguna kananchiqllapa. Wakin-ninchiqtaqam numbrawarqanchiq paypaq rimaqkuna kananchiqllapa. Wakinninchiqtaqam numbrawarqanchiqllapa, shumaq nutisyanda yach'achikunanchiqllapa. Wakinninchiqtaqam numbrawarqanchiqllapa, suq michidurshina kriyiq masinchiqkunata kwidashpa yach'achinanchiqllapa.

¹² Chayshinaqam rurarqan, kriyiq masinchiqkunata yach'achishpa, animachinanchiq, Jisukristupa kwirpunshina kashpa, paypi mas allita mas allita yuyakunanllapa.

¹³ Chayshinar suq yuyayniyuqlla kashpa, Dyuspa Churin Jisukristupi yuyakushpa, shunqonchiqpi kada diya mas allita payta riqsishun. Chaqa chayshina rurashpaqam, tukuy imapi mas allita mas allita payshina rinchiqllapa kawsaq.

¹⁴ Chayri amana wambrakunashinaqa kashunllapachu. Manchu suq wambraqa tukuy imata das kriyin. Chayshinallam wakin kriyiq masinchiqkunapis mayqan qawch'u ingañakuqpa duk-

trinanda das kriyinllapa. Piru Jisukristushina kawsashpaqam, manana rinchiqllapachu kriyiq mayqan ingañakuqtaqa. Chay ingañakuqqam manana rinchu atiq pandachiwayninchiqta.

¹⁵ Ashwanri kuyanakushpa, allip kaqtalla rimashpa, Jisukristupi masta masta yuyakushpa, yach'ayniyuq mayurshina kashunllapa. Chaqa Jisukristuqam paypi yumbay kriyiqkunapa umanchiqshina.

¹⁶ Chaymi yumbayninchiqta yanapawanchiq, suq kwirpushina, suq yuyayniyuqla kananchiqllapa. Chaqa kwirpunchiqpa yumbay partingunaqam, yanapanakushpa, tukuy imata ruranchiqllapa, ¿manachu? Chayshinalla yumbayninchiq kriyiq masipura kuyanakushpaqam, mas allita mas allita Dyuspi rinchiqllapa yuyakuq.

Jisukristupi kriyishpaqam, mushuq bidayuqna kanchiqllapa

¹⁷ Jisukristu numbrawaptinmi, kayshina ancha kunaykillapa: Amana kawsayllapachu Dyuspi chay mana kriyiqkunashinaqa. Chaqa payku-naqam mana baliq yuyashqangunata rurashpa kawsanllapa.

¹⁸ Ancha angu shungoyuq kashpam, mana munanllapachu Jisukristupi kriyiytaqa. Chaymi Tayta Dyusmanda mana nimatapis yach'akushpaqa, tutapishina kawsanllapa. Chayraykum chingashpa, Tayta Dyuswanqa manana rinllapachu kawsaq.

¹⁹ Chaymi mana nimatapis penqakushpachu, ni sujitakashpachu, tukuy laya munashqan uchakunata rurashpa kawsanllapa.

20 Piru qamkunaqam Jisukristupaq yach'akushpaqa, mana yach'akurqaykichu chay uchayuqkunashina kawsanaykillapa.

21 Ashwanmi Jisupaq allip kaqta uyashpa, yach'akurqaykillapa pay munashqanshina kawsanaykillapa.

22 Piru qamkuna manaraq Jisuspi kriyishpaqam, kwirpuyki munashqandalla rurashpa, dañakarqaykillapa. Chayri kananqa chay unay jiñuykitaqa dijayna, suq mana baliq mawka lach'apatashina, amana chayshina kawsanaykillapa.

23 Ashwanri mushuq yuyayniyuq, mushuq shungoyuqna kayllapa.

24 Chayri Tayta Dyusmanda mushuq bidata ch'askishpa, ancha allin, ancha santu kayllapa.

25 Chayri yumbayninchiq suq kwirpushinalla kashpa, amana ni pitapis ingañashpachu, ashwan allip kaqtalla suqwan suqwan parlashunllapa.

26 Piru mayqanwan piñakushpaqa, das alliyayllapa, ama uchayuq kanaykillapa. Amar shuyaychu ni amsayanangaman alliyanyki chay piñachishuqwanqa.

27 Chayshina ama dijakayllapachu, dyablu uchata rurachishunanqa.

28 Mayqan suwakuqpisri amana mastaga suwakunqachu. Ashwanri allita trabajanqa, pubrikunata atinambaq yanapayta.

29 Amar malas palabraskunataqa rimayllapachu. Ashwanri allitalla rimashpa, suqkunata animachiyllapa, Jisuspi mas allita yuyakushpa, kushikushpa kawsananllapa.

³⁰ Kanan amar llakichiyllapachu Dyuspa Santu Ispiritunda. Chaqa Tayta Dyusqam chay Santu Ispiritunda qowashqallapa kanchiq, allita yach'ananchiq: Dyuspa wambranmi kani. Jisukristu washawashpa, syluman rin apawaq, nishpa.

³¹ Chayri ama syintishpachu, ni piñakushpachu, ni piwan anyanakushpa, ni musyanakushpa, ni pitapis ch'iqnishpachu, ni suq laya malukunata rurashpachu, kawsashunllapa.

³² Ashwanri ancha allita suqwan suqwan yanapanakushpa, llakipanakushpa, pirdunanakuyllapa. Chaqa Jisukristu wañushqanraykum, Tayta Dyus uchanchiqkunamanda pirdunawashqa kanchiqllapa. Chayraykur noqanchiqkunapis suqwan suqwan pirdunanakushpa kawsashunllapa.

5

Dyuspa wambranguna kashpaqar, kayshina kawsashunllapa

¹ Qamkuna Tayta Dyuspa kuyashqan wambranguna kashpaqar, payshina kawsayllapa.

² Chaqa Jisukristuqam ancha kuyawaqninchiq, intrigakarqan wañunambaq, Tayta Dyus uchanchiqkunamanda pirdunawananchiq. Chayshina wañushpaqam Tayta Dyusta ancha kushichirqan. Chaqa Jisusqam wañurqan suq ancha shumaq uñitata ufrindapaq wanchishqashina. Chayri noqanchiqpis Jisushina suqkunata kuyashpa kawsashunllapa, Tayta Dyusta kushichinanchiq. [*Nuta: Unay*

tyimpupim isrraylinukuna shumaq uñitakunata wanchishpa, ufrindatashina qorqan Dyusta, uchangunata pirdunanambaq.]

³ Chayri Tayta Dyuspa wambranguna kashpaqa, manaraq rrispituyuq kashpa ichu rrispituyuq kashpa, ama puñuyllapachu mana rrispituyki kaqwanqa, ni suq laya uchakunata rurayllapachu. Suqkunapa imangunata ama munakuyllapachu.

⁴ Amar malas palabrasta rimayllapachu ni tuntukunashina penqakuypaq grasyakunata rurashpa asikuyllapachu. Chaqa manam nimapis balinchu chay layakunata rimanaykillapaqa. Ashwanri Tayta Dyusta pagikushpa, kawsayllapa.

⁵ Chaqa allitam yach'angillapa: Manaraq rrispituyuq kashpa ichu rrispituyuq kashpa, suqwan puñushpa ichu suq laya uchakunata rurashpa ichu nisyukuna kashpa, mana ringillapachu kawsaq Tayta Dyuswan Churin Jisukristuwanqa. Chaqa chay nisyukunam tukuy imata ancha munashpa, chay kusaskunata aduraykanllapa, amitu layakunata aduraqkunashina.

⁶ Amar pipis ingañashunqachu, yanqakunata nishushpa, uchata ruranaykiqa. Chaqa Tayta Dyusqam chay uchata ruraqkunawan piñakushpa, ancha rin kastigaq, payta mana kasuptinllapa.

⁷ Chayri chay laya runakunamandaqa kwidakayllapa, ama qamkunata dañachishunan.

⁸ Qamkunaqam unay tyimpukunapi mana allikunata rurashpa, tutayaqpishina kawsarqaykillapa. Piru kananqam Jisukristupi kriyishpa, allita rurashpa, achikpishinana kawsangillapa.

Chayshinalla mana shaykuq kawsayllapa, suqku-
napaq suq micha achikchakuqshina kanaykil-
lapa.

⁹ Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi rin
yanapashuqllapa, ancha allin kashpa,
allitalla rurashpa, allip kaqtalla rimashpa
kawsanaykillapa.

¹⁰ Chayri allita yach'akuyllapa Dyus
munashqanda, pay munashqanshina
kawsanaykillapa.

¹¹ Amar kawsayllapachu chay uchayuq runaku-
nashinaqa. Ashwan paykuna uchata rurashpa
pakaptinga, anyashpa kunayllapa: “Chayshina
rurashpaqam, ringillapa chingaq”, nishpa.

¹² Chaqa chay pakashqan uchangunaqam
ancha fiyu penqakuypaq. Chaymi mana
munanchiqchu ni rimayta chay ucha
rurashqambaqqa.

¹³ (Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi atun
michashina.) Chaymi chay pakashqa
uchakunata das rikachiwanchiq, achikpishinana
kidananllapa. Chaymi das intyindinchiq: Chay
uchakunaqam ancha fiyu, nishpa.

¹⁴ Chayraykum suq yach'ayniyuqqa nin:

Qamkuna mana alli ruraqkunaqam
puñuqkunashina, wañuqkunashina
kangillapa. Chayri rikch'akamushpa,
atarimuyllapa, Jisukristu achikpishinana
kawsachishunan, allitana rurashpa
kawsanaykillapa, nishpa.

¹⁵ Chayri ancha allita kwidakashunllapa, al-
lita rurashpa kawsananchiq. Amar tuntushi-

naqa kashunllapachu. Ashwanri jwisyuuyushina kawsashunllapa.

¹⁶ Chaqa kay tyimpupiqam uchayuq runakunaqa ashwamba ashwamba mana allikunata ruraraykanllapa. Chayri tukuy diya allita yuyashpa, Dyus munashqanshina kawsashunllapa.

¹⁷ Chayraykur ama tuntushinaqa kashunllapachu. Ashwanri yach'akushunllapa Dyus munashqanda rurananchiq.

¹⁸ Amar mach'ashunllapachu. Chaqa mach'ashqakunaqam mana sujitakashpachu, tukuy imapi rinllapa dañacaq. Ashwanri Dyuspa Santu Ispiritunda kasushpa, kawsashunllapa.

¹⁹ Chayshina kawsashpa, salmukunata, imnukunata, suq laya alabansakunata kantashpa, Siñurninchiq Jisusta tukuy shunqo alabashpa, suqwan suqwan animachinakushun.

²⁰ Siñurninchiq Jisukristupa shutimbi tukuy tyimpu, tukuy imapaq Tayta Dyusta pagikushunllapa.

Ayllunchiqkunapir shumaqta kawsashunllapa

²¹ Yumbay qamkuna Dyusta ancha rrispitashpaqa, suqwan suqwan kasunakuyllapa.

²² Qamkuna qosayuq warmikuna, Jisukristuta kasushqaykishina, qosaykitapis kasuy.

²³ Jisukristuqam paypi yumbay kriyiqkunapa Washadurninchiq, umanchiqshina kashpa, kamachiwanchiq. Chaqa paypi kriyiqkunaqam Jisuspa kwirpunshina kanchiqllapa. Chayshinallam suq warmipa qosanqa umanshina kashpa paytaqa kamachin.

24 Chayri Jisukristupi kriyiqkuna payta kasushqanchiqshina, warmipis qosanda tukuy imapi kasunqa.

25 Runakunapis ancha kuyanqa warminda, awnki wañunqapis. Manchu Jisukristuqa paypi kriyiqkunata ancha kuyawaqninchiq, wañurqan washawananchiq. Chayshinalla suq runa warminda kuyanqa.

26 Chaqa Jisukristum wañurqan, paypi kriyiqkunata uchanchiqmanda pirdunawananchiq, Tayta Dyustana kasushpa kawsananchiqllapa. Kanan shumaq nutisyanda yach'achiwaqninchiqmi, uchanchiqkunata yakuwanshina mayllawashqa kanchiq.

27 Chayshinam rurarqan, paypa ñawpambi mana nima uchayuq shumaq nubiyashina kananchiqllapa. Chayshina ancha llipyay yuraq mudanayuqshina kaptinchiqllapam, shumaqta rin ch'ayachiwaqninchiq.

28 Chayri gamkunapis warmikita ancha kuyay, kikin kwirpuykita kuyashqaykishina. Chaqa suq runa warminda ancha shumaqta kwidashpaqam, pay kikin kwidakaykan.

29 Chaqa manam pipis kwirpunchiqtaqa ch'iqninchiqchu. Ashwanmi shumaqta kwidashpa, imatapis mikushpa kawsananchiqllapa. Chayshinallam Siñurninchiq Jisukristupis paypi kriyiqkunata shumaqta kwidawanchiqllapa.

30 Chaqa paypi kriyishpaqam, paypa kikin kwirpunshinana kashpa, paypa aychanshina, tullunshina kanchiqllapa.

31 Chaymi Dyuspa Santu Librumbi nin: “Suq runa warmikushpaqa, taytanda, mamanda

dijashpa, warminwanna kawsanqa. Kanan ishkey kashpapis, suq kwirpushinallana kanqa”, nishpa.*

³² Chay nishqandaqam mana pipis atishqachu ancha allita intyindiya. Chaqa manam rimanchu runa warmi kasarananllachu. Ashwanmi rimambis, Jisukristu paypi kriyiqkunawan tandakaptinchiq, paywan suq kwirpushinallana kananchiqllapa, nishpa.

³³ Chaymi niykillapa: Yumbay runakuna ancha kuyanqa warminda kikin kwirpunda kuyashqan-shina. Warmikunapisri qosanda rrispitanqa.

6

¹ Wambrakuna, Jisukristupi kriyishpaqa, taytaykita, mamaykita allita kasuyllapa. Chayshina kasushpaqam, allita ruraykangillapa.

² Chaqa Tayta Dyuspa punta liyninmi kayshina nin: “Taytaykita, mamaykita rrispitayllapa”, nishpa. Chay liyta niwaqninchiqmi, suq shumaq primyuta kayshina ufrisiwashqa kanchiq:

³ “Taytaykita, mamaykita kasuptikiqam, ancha rini yanapashuq, kushikushpa, achka watakunata kay mundupi kawsanaykipaq”, nishpa.*

⁴ Qamkuna taytakunapis, wambraykikunata ama piñachiylapachu. Ashwanri shumaqta yach'achishpa kunashpa, kriyayllapa, Jisukristupi kriyinanllapa.

⁵ Qamkuna randishqa kriyadukuna, patrunnikita manchashpa, allita rrispitashpa kasuyllapa, Jisukristuta kasuykangimanshina.

---

* **5:31** Génesis 2.24   * **6:3** Éxodo 20.12

6 Chayri chay patrunniki rikashuptin ichu mana rikashuptimbis, allita trabajayllapa. Piru amar trabajaychu chay patrunnikiwan allita kidanaykillapa. Ashwanri Dyus munashqanda rurashpa, tukuy shunqo allita trabajay, Jisukristupaq trabajaykangimanshina.

7 Chayshina kushikushpa, patrunnikita allita yanapashpaqar, Jisuspaqshina trabajay, ama runakunapaqlachu.

8 Chaqa randishqa kriyadu ichu libri runa kashpapisti, allita yach'anchiqllapa: Tayta Dyusmi rin pagarawaqninchiq alli rurashqanchiqpaq, nishpa.

9 Qamkuna patrungunapis, randishqa kriyaduykikunata ama nimatapis manchachishpachu, shumaqta kamachiy. Chaqa sylupim kan yumbayninchiqpa patrunninchiq. Payqam mana ni pitapis sawachashpachu, yumbayninchiqta ancha allita rin jusgawaqninchiq.

Dyuspa armangunawanri dyabluta kallpachishunllapa

10 Kananri kriyiq masitakuna, Jisukristuman mañakushunllapa, pudirninwan yanapawaptinchiq, uchakunata binsinanchiq.

11 Manchu suldadukuna kuntrangunata binsinanllapaqa, jirrumanda kaskuta rurakushpa, jirrumanda chilikinda rurakushpa, armangunawan pilyanllapa. Chayshinallar noqanchiqkunapis Tayta Dyusmanda armangunatashina ch'askishunllapa, dyablu ama ingañawananchiq.

12 Chaqa noqanchiqkunaqam mana pilyaykanchiqchu runa masinchiqkunawan. Ashwanmi pilyaykanchiqqa chay jwirsayuq, pudirniyuq, kamachikuq dyablukunawan, tutayaqpi puriq kamachikuqkunawan. Paykuna ingañaptinmi, kay pachapi achka runa warmi tutayaqpishina puriykanllapa. Chay kamachikuq dyablukunam altupi bwilaq dyablukunatapis kamachinllapa.

13 Chayri Tayta Dyusmanda yumbay chay armangunatashina ch'askishunllapa, chay dyablukunamanda atinanchiq washakayta. Chayshina ruraptinchiqqam, chay dyablukunaqa suq diya munashpa binsiwayninchiqta, mana rinllapachu atiq.

14 Chayri allip kaqtalla kriyishpa, rimashpaqa, suldadukuna wach'ukunda rurakuqshina kashunllapa. Chayshinar allitalla rurashpa, jirrumanda chilikiyuqshina kashunllapa.

15 Listur kashunllapa, Jisuspa shumaq nutisyanda yach'achikunanchiq, suqkunapis Dyuswan alliyananllapa. Chaqa chay shumaq nutisyanqam noqanchiqpaqqa suldadupa sapatungunashina.

16 Yumbay kusasmandam masta balin Jisukristupi allita kriyinanchiqllapa. Chayshina kriyishpaqam, suq iskudu tabla layata piskaykanchiqmanshina washakananchiq. Chaqa dyabluqam ancha munan dañachiwayninchiqta, rumikunawan sitawanchiqmanshina. Piru Jisukristupi allita yuyakushpaqam, chay iskudu tabla layawan atinchiq arkayta, ama ch'ayachiwananchiq.

17 Tayta Dyusmi washawanchiqllapa, suq

suldadu jirrumanda kaskunwan washakaqshina. Tayta Dyus nishqanqam atun kuchillushina. Chayri Dyuspa Santu Ispiritunmanda yach'akushun Dyus nishqanda, dyabluta maqashpa, binsinanchiq.

¹⁸ Piru Dyuspa Santu Ispiritun qamkunata yanapashuptin, allita yuyashpa, mana shaykuq mañakuyllapa yumbay kriyiq masinchiqkunapaq.

¹⁹ Noqapaqpis mañakuyllapa, Tayta Dyus yanapawanambaq, ama manchashpachu, ashwan ancha allita Jisukristupa pakadu nutisyanda yach'achikunay. Chaqa unaymandapacham mana pipis intyindishqachu: (Tayta Dyusmi qamkuna mana isrraylinu kaqkunatapis munan washashuyllapata, nishpa.)

²⁰ Kanan Tayta Dyusmi numbrawashqa, rrimplasun rimanaypaq chay shumaq nutisyanda. Chayraykum kay karsilpi kadinakunawan watadu kani. Chayri Tayta Dyusta noqapaq rrugayllapa, ama nimata manchashpachu, paypaq yach'achikunay.

Pablum dispidikarqan

²¹⁻²² Kuyashqanchiq kriyiq masinchiq Tikikum ancha allita yanapawashqa, Jisukristupaq yach'achikunay. Chaymi payta rini kach'amuq, qamkunata animachishunan: “Masanchiq Pablum karsilpiqa kayshina kawsaykan”, nishpa.

²³ Kriyiq masitakuna, ancham mañakuni, Taytanchiq Dyus, Siñurninchiq Jisukristupis tukuy imapi qamkunata yanapashunan, kushikushpa, kuyanakushpa, Dyuspi allita yuyakunaykillapa.

24 Chayshinam mañakuni, Tayta Dyus yum-bay allin kriyiq masinchiqkunata ancha yanapanambaq. Chaqa paykunaqam mana shaykuq Siñurninchiq Jisukristuta kuyaykan. Chayshina kanqa.

Mushuq Tistamintu
New Testament in Quechua, Cajamarca
(PE:qvc:Quechua, Cajamarca)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Cajamarca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Cajamarca [qvc], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Cajamarca

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

809e9444-d513-5b95-a161-6cfa1bfdc83d